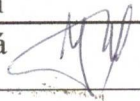
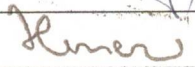

**Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnych služieb v
ZpS Komárno**

Názov poskytovateľa sociálnej služby	ZpS edenisHETTEN o.z.
Sídlo poskytovateľa poskytovania sociálnej služby	Vinohradská 324, Chotín
Vypracoval	Mgr. Jaroslava Jančárová
Schválila	Anikó Hencz,
Dátum schválenia vnútorného predpisu	24.05.2023
Účinnosť vnútorného predpisu od	25.05.2023

OBSAH

1. Koncepcia dokumentu.....	3
2. Pojmy a skratky.....	3
3. Kompetencie a zodpovednosť.....	3
4. Metódy používania prostriedkov obmedzenia v ZpS.....	4
5. Evidencia použitia prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia.....	6
6. Odkazy.....	7
7. Zoznam príloh.....	7

1. KONCEPCIA DOKUMENTU

Zariadenie pre seniorov edenisHETTEN o.z. poskytuje celoročnú pobytovú formu sociálnej služby v zmysle zákona 448/2008 Z.Z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov . Účelom smernice je zabezpečenie uniformných postupov a štandardov pri ochrane života, zdravia a zároveň ľudskej dôstojnosti prijímateľa sociálnych služieb. Smernica ustanovuje prostriedky netelesného a telesného obmedzenia aplikované v podmienkach ZpS edenisHETTEN o.z. v prípade, ak je ohrozený život alebo zdravie prijímateľa sociálnych služieb, resp. iných osôb výlučne na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.

2. POUŽITÉ POJMY A SKRATKY

V predpise sú použité nasledovné skratky:

ZpS	Zariadenie pre seniorov
LSPP	Lekárska služba prvej pomoci

Definície pojmov:

Prostriedky netelesného obmedzenia - zvládnutie rizikovej situácie formou verbálnej komunikácie, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním.

Prostriedky telesného obmedzenia - zvládnutie rizikovej situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.

Riziková situácia - situácia, kedy prijímateľ ohrozuje svoje zdravie alebo život, respektíve zdravie a život iných osôb.

3. KOMPETENCIE A ZODPOVEDNOSŤ

Povinnosťou ZpS , ako poskytovateľa sociálnych služieb, je chrániť život, zdravie a dôstojnosť prijímateľa sociálnych služieb v ZpS.

Kompetencie a zodpovednosť pracovníkov, ktorí riadia, vykonávajú a overujú činnosti ovplyvňujúce kvalitu poskytovania sociálnych služieb sú vymedzené v pracovných náplniach jednotlivých pracovníkov podľa ich funkčného zaradenia, ktoré tvoria súčasť ich pracovnej zmluvy.

4. METÓDY POUŽÍVANIA PROSTRIEDKOV OBMEDZENIA V ZpS

- a. Prostriedky obmedzenia PSS možno použiť výlučne v prípade ak je priamo ohrozený život alebo ohrozené zdravie prijímateľa alebo iných fyzických osôb a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.
- b. Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa sociálnej služby má prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa.
- c. Za prostriedky telesného obmedzenia sa považuje zvládnutie situácie (ak je priamo ohrozený život alebo ohrozené zdravie prijímateľa alebo iných fyzických osôb a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia) použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.
- d. Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy PSS má prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia PSS. Nevyhnutné telesné obmedzenie písomne nariaďuje, schvaľuje alebo ho dodatočne bezodkladne schvaľuje a potvrdzuje ho svojím podpisom lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a písomne sa k nemu vyjadruje sociálny pracovník zariadenia.

Postupy, ktoré sa z hľadiska ich povahy a účelu nepovažujú za obmedzenie podľa § 10 zákona o sociálnych službách:

- použitie zábrany na lôžku - ak ide o zábranu z dôvodu rizika pádu prijímateľa z lôžka, pričom prijímateľ ju vie prekonať - zložiť, odsunúť alebo má možnosť privolať si službukonajúci personál,
- použitie fixačných pomôcok/pomôcok na zabezpečenie pádu prijímateľa, ktoré zabraňujú telesnému poškodeniu prijímateľa sociálnej služby v určitých situáciách, napr. pri presune prijímateľa na vozíku, z ktorého bez nich môže spadnúť, a to na nevyhnutne potrebný čas (vychádzka, účasť na spoločnej aktivite a pod.). Ide o oficiálne (certifikované) fixačné pomôcky uvádzané v ošetrovateľských technikách, pričom niektoré môžu byť súčasťou vozíka.

V ZpS edenisHETTEN o.z. sa používa nevyhnutná fixácia prijímateľa sociálnej služby v prípade :

- prevencie úrazu a pádu v súvislosti zhoršeného zdravotného stavu
- prevencie vzniku dekubitov pri imobilizačnom syndróme
pri:
  - vysadení do invalidného vozíka a zaistenia stability PSS
  - vysadení klienta do kresla
  - na lôžku pri riziku odstránenia nazogastickej sondy resp. PEG - u

Pri fixácii sa používa výlučne špeciálne upravený látkový pás, aby sa zabránilo:

- Otláčeniu, poškodeniu pokožky PSS
- Strangulácii žilového systému PSS
- Vzniku hematómov

Prijímateľ sociálnej služby u ktorého je takáto forma fixácie potrebná je o nevyhnutnosti použitia fixačnej metódy vhodne a zrozumiteľne informovaný. Vedúca opatrovateľského úseku, ktorá riadi a koordinuje prevádzku jednotlivých oddelení je povinná bezodkladne / do 24 hodín/ informovať rodinného príslušníka, alebo súdom ustanoveného opatrovníka o nevyhnutnosti použitia fixácie.

Tieto postupy nemožno považovať z hľadiska ich povahy a účelu za prostriedok telesného obmedzenia podľa § 10 zákona o sociálnych službách.

Zákon 448/2008 Z. z. nedefinuje fixáciu PSS ako prostriedok telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby ZpS . Nutnosť fixácie PSS nezapríčiňuje dekompenzovaný psychický stav klienta, ale somatické ochorenie súvisiace so zdravotným stavom klienta.

5. EVIDENCIA POUŽITIA PROSTRIEDKOV TELESNÉHO A NETELESNÉHO OBMEDZENIA

5.1. Register obmedzení obsahuje zápis každého obmedzenia prijímateľa sociálnej služby s uvedením jeho mena, priezviska a dátumu narodenia, spôsob a dôvody obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, dátum a čas trvania tohto obmedzenia, opis okolností, ktoré viedli k obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia, opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania situácie, pri ktorej bolo nevyhnutné použiť obmedzenie, meno a priezvisko lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, ktorý obmedzenie nariadil a schválil, alebo dodatočne bezodkladne schválil, meno a priezvisko sociálneho pracovníka, ktorý sa k použitiu obmedzenia písomne vyjadril a popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby.

5.2. Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľa sociálnej služby musí byť zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení zriadenom na tento účel, ktorý je povinný viesť ZpS v informačnom systéme sociálnych služieb.

5.3. ZpS je povinné použitie prostriedkov obmedzenia bezodkladne a každý zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby vrátane údajov uvedených v registri obmedzení do ôsmich dní po použití prostriedkov obmedzenia oznámiť

- a) zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby,
- b) dôverníkovi prijímateľa sociálnej služby a
- c) opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom

5.4 Za vedenie registra obmedzení je zodpovedná vedúca opatrovateľského úseku ZpS. Každé použitie prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia je povinná bezodkladne oznámiť riaditeľke ZpS.

6. ODKAZY

Dokumenty, na ktoré sú odkazy v tejto smernici:

- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení.

V Chotíne, 24.05.2023

.....
Mgr. Jaroslava Jančárová

7. ZOZNAM PRÍLOH

P – 1 Zápis obmedzenia

P – 2 Plán posudzovania a riešenia rizikových situácií

P – 3 Test pre zistenie rizika pádu

Zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby

Meno a priezvisko prijímateľa sociálnej služby:.....

Dátum narodenia:.....

Spôsob obmedzenia prijímateľa SS:.....

Dôvody obmedzenia prijímateľa SS:.....

Čas trvania obmedzenia:.....

Opis okolností vedúce

k obmedzeniu:.....

.....

Príčina obmedzenia:.....

Opatrenia prijaté na zamedzenie

obmedzenia:.....

.....

Písomné vyjadrenie sociálneho

pracovníka:.....

.....

Podpis sociálneho pracovníka:.....

Meno, priezvisko a podpis lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore –

psychiatria:.....

Meno a priezvisko príbuzného resp. blízkej osoby prijímateľa SS

.....

Plán posudzovania a riešenia rizikových situácií

Meno klienta:												
Názov a výsledok testov:												
Barthelovej test Folsteinov test Test posúdenia rizika pádov Test rizika vzniku dekubitov				....								
Popis zistených rizikových situácií:												
....												
Použitá metóda:												
.....												
Popis metód zisťovania ostatných rizík												
Riziko agresivity Riziko vzniku depresie Riziko vzniku opustenia zariadenia Riziko vzniku sociálnej izolácie Riziko vzniku imobilizačného syndrómu				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 25%;">0</td> <td style="width: 25%;">1</td> <td style="width: 25%;">2</td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> <tr> <td style="height: 100px;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	0	1	2					
0	1	2										
Uvedenie si vzniku rizika klientom:												
<ul style="list-style-type: none"> • uvedomuje si • čiastočne si uvedomuje • neuvedomuje 												
Plán spôsobu na minimalizovanie vzniku rizika:												
Dátum vypracovania plánu: _____												
Vypracoval/a: _____												
Dátum hodnotenia a revízie plánu: _____												